

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
Кафедра кримінального права і правосуддя

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 36. Трудове право

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітня програма: «Менеджмент організацій»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Рівне – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Трудове право» для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра за освітньою програмою «Менеджмент організацій» зі спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Розробник: кандидат філософських наук, доцент Хмара М.В.

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри кримінального права і правосуддя.

Протокол від «27» 08 2020 р. № 1.

Завідувач кафедри кримінального права і правосуддя к.ф.н., доц. Хмара М.В.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Менеджмент організацій»

Гарант освітньої програми к.е.н., доц. Никончук В.М.

Схвалено навчально-методичною комісією юридичного факультету.

Протокол від «28» 08 2020 р. № 1.

Голова навчально-методичної комісії Овергук О.В.

© Хмара М.В., 2020 рік

© ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	<u>Обов'язковий компонент освітньо-професійної програми</u>	
	Спеціальність 073 «Менеджмент»		
Змістових модулів – 4	Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		3-й	3-й
		Семестр	
		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції	
		20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
		Вид контролю: <u>залік</u>	

2. Мета навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Трудове право» є трудові відносини, які виникають при: здійсненні найманим працівником права на працю та відпочинок; забезпеченні гарантій працевлаштування жінок, неповнолітніх, інвалідів; укладенні та розірванні трудових договорів; забезпеченні зайнятості, профорієнтації і працевлаштування; професійному відборі, професійній підготовці й підвищенні кваліфікації кадрів; укладанні і виконанні колективних договорів; нагляді і контролі за охороною праці й дотриманням трудового законодавства; розгляді трудових спорів; соціально-партнерські відносини; тощо.

Метою викладання навчальної дисципліни «Трудове право» є опанування студентами системи знань з трудового права України; акцентування уваги студентів на складних теоретичних та практичних проблемах трудових правовідносин; на основі конкретно-предметного матеріалу сприяння виробленню навиків аналітичного мислення у студентів; формування практичних умінь і навиків щодо правильного тлумачення та застосування норм трудового права.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Трудове право» є поглиблене вивчення студентами проблем трудового права, аналіз актів трудового законодавства України, міжнародних договорів, актів вищих судових інстанцій, навчальної та монографічної літератури, вирішення аналітичних завдань та практичних казусів відповідно до програми курсу.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів відповідно до освітньої професійної програми таких *компетентностей*:

ЗК-9. Здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо.

ФК-11. Розуміти принципи права та використовувати їх у професійній діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів *програмних результатів навчання*:

ПРН-10. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН-13. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

Згідно з вимогами освітньо-професійних та освітньо-кваліфікаційних програм студент повинен

знати:

– положення актів трудового законодавства України та міжнародних договорів щодо правового регулювання трудових відносин;

– основні положення правової доктрини з питань виникнення та припинення трудових правовідносин, укладення та припинення трудових договорів, правового статусу суб'єктів трудового права, підстави, зміст та види відповідальності при порушенні трудового законодавства, колективних угод, трудових угод, порядок

вирішення трудових спорів;

- підходи судової практики щодо тлумачення і застосування законодавства України, що регулює трудові правовідносини;
- міжнародно-правове регулювання трудових відносин;

вміти:

- використовувати дані науки трудового права для вирішення практичних завдань;
- правильно застосовувати та тлумачити трудове законодавство, колективні договори, трудові угоди;
- орієнтуватися в міжнародно-правовому регулюванні трудових відносин.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Трудове право як галузь права України, принципи, джерела трудового права, міжнародно-правове регулювання праці

Тема 1. Трудове право як галузь права України

Поняття трудового права як галузі права. Предмет трудового права: індивідуальні та колективні трудові відносини. Сфера дії норм трудового права. Поняття та особливості методу трудового права в умовах ринкової економіки. Поєднання державно-правового і договірно-правового, централізованого і локального регулювання трудових відносин. Єдність і диференціація трудового права. Роль і функції трудового права в умовах ринкової економіки. Зміст соціальної, захисної, виробничої функцій трудового права.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 2. Принципи трудового права

Поняття і значення основних принципів трудового права. Проблема імплементації принципів міжнародного трудового права у трудове право України. Формулювання і система основних принципів трудового права. Зміст і конкретизація основних принципів трудового права. Принципи, що виражають політику в галузі правового регулювання ринку праці і ефективної зайнятості. Принципи, що визначають застосування умов праці. Принципи, що визначають охорону трудових прав працівників.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 3. Джерела трудового права

Поняття джерел трудового права, їх класифікація та види. Історія розвитку трудового законодавства. Сучасна система джерел, їх особливості. Система трудового законодавства. Загальна характеристика найбільш важливих джерел трудового права. Конституція України як основне джерело трудового права. Кодекс законів про працю України. Система законів, що регулюють соціально-трудова відносини. Підзаконні акти, що регулюють працю працівників. Акти соціального партнерства. Локальні нормативно-правові акти. Значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України. Реформа трудового законодавства: основні напрями. Проект Трудового кодексу України. Єдність і диференціація в трудовому праві. Загальне і спеціальне законодавство про працю працівників. Дія нормативних актів трудового законодавства у часі, просторі і за категоріями працівників.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 4. Міжнародно-правове регулювання праці

Поняття міжнародно-правового регулювання праці, його суб'єкти. Міжнародна організація праці, її структура, основні напрями діяльності. Джерела міжнародно-правового регулювання праці. Конвенції та рекомендації МОП. Загальна декларація прав людини. Міжнародні пакти про права людини. Акти Ради Європи та Європейського Союзу. Основні права людини в сфері праці. Право на працю.

Заборона примусової праці. Рівність в праці. Заборона дискримінації. Право на асоціацію. Права представників трудящих на підприємстві. Право на колективні договори. Право на страйк. Зайнятість і працевлаштування. Умови праці. Правове регулювання охорони праці. Соціальне співробітництво організацій працівників і роботодавців. Мирні засоби вирішення трудових конфліктів. Двосторонні договори України про працевлаштування і соціальний захист працівників. Праця громадян України за кордоном. Трудові права іноземців в Україні. Відшкодування шкоди працівникові за міжнародним договором України.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Змістовий модуль 2. Суб'єкти трудового права, правовідносини у сфері праці, зайнятість і працевлаштування, соціальне партнерство, захист трудових прав.

Тема 5. Суб'єкти трудового права

Поняття і класифікація суб'єктів трудового права. Трудова правоздатність та дієздатність. Правовий статус суб'єктів трудового права, його зміст. Суб'єкти індивідуальних трудових відносин. Працівники як суб'єкти трудового права. Роботодавці як суб'єкти трудового права. Суб'єкти колективних трудових відносин. Профспілки як суб'єкти колективних трудових відносин. Поняття, види і правовий статус трудових колективів. Повноваження трудових колективів, їх класифікація. Механізм здійснення повноважень і самоврядування трудового колективу. Органи трудового колективу. Державні органи та органи місцевого самоврядування як суб'єкти трудового права. Органи державного нагляду і контролю як суб'єкти трудових правовідносин.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 6. Правовідносини у сфері праці

Поняття і система правовідносин у трудовому праві. Поняття трудового правовідношення, його особливості. Відмінність трудового правовідношення від суміжних з ним правовідносин: цивільного, адміністративного, соціального забезпечення. Елементи трудових правовідносин. Суб'єкти трудового правовідношення. Трудова правоздатність та дієздатність громадян, підприємств, установ і організацій в сфері трудового права. Зміст трудового правовідношення, основні права і обов'язки його суб'єктів. Підстави виникнення трудових правовідносин. Правовідносини, тісно пов'язані з трудовими, їх види. Правовідносини щодо забезпечення зайнятості і працевлаштування. Організаційно-управлінські правовідносини у сфері праці. Правовідносини у сфері професійної підготовки та підвищення кваліфікації кадрів безпосередньо на виробництві. Соціально-економічні правовідносини. Правовідносини у сфері нагляду і контролю за охороною праці, дотриманням трудового законодавства. Правовідносини щодо розгляду та вирішення трудових спорів.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 7. Правове регулювання зайнятості і працевлаштування

Законодавство про зайнятість населення. Поняття, форми зайнятості і державна політика в цій сфері. Правовий статус безробітного. Поняття безробітного і

підходящої роботи. Право громадян на забезпечення зайнятості і працевлаштування. Поняття, види працевлаштування. Правова організація працевлаштування. Державна служба зайнятості, її права і обов'язки. Державні гарантії (загальні та додаткові) зайнятості населення. Соціальні гарантії при втраті роботи і безробітті. Деякі особливості працевлаштування окремих категорій громадян (молоді, інвалідів, осіб, яких звільнено з лав Збройних Сил України або з альтернативної (невійськової) служби, вивільнених працівників і т. ін.).

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 8. Колективні договори і угоди

Загальна характеристика законодавства про колективні договори і угоди. Принципи розробки колективних договорів і угод. Поняття колективного договору. Сторони колективного договору і порядок його укладення. Зміст і структура колективного договору. Реалізація колективного договору, контроль за його виконанням. Відповідальність за порушення колективного договору. Поняття колективної угоди. Види колективних угод. Генеральна угода, галузеві і регіональні угоди, їх сторони і зміст. Порядок укладення, зміни угод і контроль за їхнім виконанням. Колективні переговори. Порядок вирішення розбіжностей під час ведення колективних переговорів.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 9. Захист трудових прав. Індивідуальні і колективні трудові спори

Поняття та причини виникнення трудових спорів. Види трудових спорів. Порядок вирішення індивідуальних трудових спорів. Органи, що розглядають індивідуальні трудові спори. Строки звернення та вирішення індивідуальних трудових спорів. Позовна давність. Особливості розгляду окремих категорій спорів. Організація та компетенція комісії по трудових спорах. Поняття та причини колективних трудових спорів. Сторони трудових спорів. Момент виникнення колективного трудового спору. Порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів). Органи по розгляду колективних трудових спорів. Страйк як крайній засіб вирішення колективних трудових спорів. Правові наслідки законного та незаконного страйку. Правовий статус Національної служби посередництва та примирення. Право на страйк та його реалізація.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Змістовий модуль 3. Трудовий договір, робочий час, час відпочинку

Тема 10. Трудовий договір. Поняття, сторони, зміст

Поняття трудового договору як підстави виникнення трудових правовідносин. Гарантії при прийнятті на роботу. Сторони трудового договору. Форма та строк трудового договору. Контракт як особлива форма трудового договору. Зміст (умови) трудового договору. Випробування при прийнятті на роботу. Види трудових договорів. Порядок укладення трудового договору. Оформлення укладення трудового договору. Обов'язок роботодавця ознайомити працівника з умовами роботи. Поняття переведення та переміщення. Зміна істотних умов трудового договору. Припинення трудового договору. Поняття та класифікація

підстав. Порядок та підстави розірвання трудового договору за ініціативою працівника. Порядок та підстави розірвання трудового договору за ініціативою роботодавця. Додаткові підстави розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Гарантії забезпечення права на працю вивільненим працівникам. Право поворотного прийняття на роботу. Загальний порядок припинення трудового договору. Відсторонення від роботи і його відмінність від розірвання трудового договору. Особливості укладення трудового договору з неповнолітнім працівником. Атестація працівників та її значення. Трудова книжка працівника. Значення, оформлення та зберігання.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 11. Види трудового договору

Поняття та види робочого часу. Норма тривалості робочого часу за законодавством України. Режим робочого часу. Поняття та порядок встановлення робочого часу. Класифікація режимів робочого часу. Особливості режиму робочого часу. Надурочні роботи. Умови залучення працівників до надурочних робіт. Робота у нічний час. Чергування на підприємстві та в установі. П'ятиденний та шестиденний робочий тиждень. Нормативи і облік робочого часу.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 12. Укладення трудового договору

Порядок укладення трудового договору. Фактичний допуск до роботи. Необґрунтована відмова в прийнятті на роботу. Оформлення трудової книжки.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 13. Зміна трудового договору. Припинення трудового договору

Зміна умов трудового договору. Поняття і види переведень на іншу роботу. Переміщення на інше робоче місце. Зміна істотних умов праці. Відсторонення працівника від роботи. Поняття “припинення трудових правовідносин” і “розірвання трудового договору”. Підстави припинення трудових правовідносин, їх класифікація. Припинення трудових правовідносин за підставами, у яких присутня взаємна воля сторін. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Класифікація підстав розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Загальні та спеціальні юридичні гарантії працівникам, що звільняються за ініціативою роботодавця. Попередня згода профспілкового органу на розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Розірвання трудового договору з ініціативи осіб, які не є стороною трудового договору. Порядок розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Припинення трудових правовідносин у зв'язку з порушенням правил прийняття на роботу. Порядок оформлення звільнення. Строки розрахунку із звільненим працівником. Вихідна допомога.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 14. Робочий час

Поняття та види робочого часу. Норма тривалості робочого часу за законодавством України. Режим робочого часу. Поняття та порядок встановлення робочого часу.

Класифікація режимів робочого часу. Особливості режиму робочого часу. Надурочні роботи. Умови залучення працівників до надурочних робіт. Робота у нічний час. Чергування на підприємстві та в установі. П'ятиденний та шестиденний робочий тиждень. Нормативи і облік робочого часу.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 15. Час відпочинку

Поняття та види часу відпочинку. Перерва протягом робочого дня як вид часу відпочинку. Щоденний відпочинок працівників. Вихідні дні як вид часу відпочинку та їх тривалість. Право працівника на відпустку. Поняття і види відпусток. Порядок надання відпусток за законодавством України. Відпустки, що не належать до часу відпочинку. Тривалість відпусток. Порядок відкликання працівника із відпустки. Святкові та неробочі дні як вид часу відпочинку.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Змістовий модуль 4. Правове регулювання оплати, охорони праці, відповідальність у трудовому праві, нагляд та контроль за додержанням законодавства про працю

Тема 16. Правове регулювання оплати праці

Поняття і структура заробітної плати. Мінімальна заробітна плата. Форми, строки, періодичність виплати заробітної плати. Тарифна система та її елементи. Способи регулювання оплати праці. Погодинна та відрядна системи оплати праці. Організація оплати праці. Строки виплати заробітної плати. Оплата праці при відхиленнях від нормальних умов праці. Порядок обчислення оплати відпусток. Поняття та види гарантійних та компенсаційних виплат. Обмеження відрахувань із заробітної плати. Індексація заробітної плати.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 17. Гарантії і компенсації

Поняття гарантійних і компенсаційних виплат. Види гарантійних виплат. Виплати при службових відрядженнях. Виплати при переїзді на роботу в іншу місцевість. Інші види гарантійних і компенсаційних виплат. Гарантійні виплати за час щорічних відпусток. Гарантійні виплати за час проходження обов'язкових медичних оглядів. Гарантійні виплати за час виконання донорських функцій. Гарантійні виплати за час перерв, що включаються до робочого часу. Гарантійні виплати за час участі у виборчих компаніях. Гарантійні виплати за час виконання депутатських обов'язків. Гарантійні виплати за час виконання військових обов'язків. Гарантійні виплати членам добровільних пожежних дружин. Гарантійні виплати за час виконання працівниками процесуальних функцій у судах та правоохоронних органах. Виплати у зв'язку з професійною підготовкою та підвищенням кваліфікації. Гарантійні виплати у зв'язку з зупиненням роботи, зміною та припиненням трудового договору. Виплати у зв'язку з використанням особистого автотранспорту для виконання трудових обов'язків.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 18. Дисципліна праці

Поняття трудової дисципліни. Методи забезпечення дисципліни праці. Додержання трудової дисципліни. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Заохочення як засоби забезпечення дисципліни праці. Поняття, підстави, порядок застосування. Поняття дисциплінарної відповідальності та дисциплінарного проступку. Дисциплінарні стягнення. Поняття, види та порядок їх застосування. Заходи громадського впливу на порушників трудової дисципліни.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 19. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору

Ознаки матеріальної відповідальності. Види матеріальної відповідальності. Поняття матеріальної відповідальності за шкоду, заподіяну підприємству. Умови та підстави матеріальної відповідальності. Обмежена матеріальна відповідальність за шкоду, заподіяну підприємству. Повна матеріальна відповідальність за шкоду, заподіяну підприємству. Порядок притягнення працівників до матеріальної відповідальності. Порядок визначення розміру шкоди. Поняття нормального виробничо-господарського ризику.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 20. Правове регулювання охорони праці

Поняття та принципи охорони праці. Правове регулювання охорони праці. Організація охорони праці на підприємствах. Обов'язки сторін трудового договору щодо охорони праці. Особливості охорони праці окремих категорій працівників (неповнолітніх, інвалідів, жінок). Поняття нещасного випадку на виробництві. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві. Відсторонення працівника від роботи. Періодичність та порядок проведення інструктажів з охорони праці на підприємстві. Нагляд за додержанням законодавства про охорону праці. Контроль за додержанням законодавства про охорону праці.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 21. Правове регулювання праці окремих суб'єктів трудового права

Гарантії праці жінок у трудових правовідносинах. Гарантії прав неповнолітніх у трудових правовідносинах. Обмеження і особливий порядок звільнення вагітних жінок, жінок, які мають дітей, неповнолітніх. Правове регулювання застосування праці осіб зі зниженою працездатністю.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

Тема 22. Контроль та нагляд за додержанням законодавства про працю

Поняття та види нагляду і контролю. Державний нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю. Громадський контроль за додержанням законодавства про працю. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.

Література: основна [1; 14–18], додаткова [1-31].

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Змістовий модуль 1								
Тема 1. Трудове право як галузь права України.	5	1	1	3	5	1		4
Тема 2. Принципи трудового права.	4	1		3	4		1	3
Тема 3. Джерела трудового права.	5	1	1	3	5	1		4
Тема 4. Міжнародно-правове регулювання праці.	6	1		5	6		1	5
Разом за змістовим модулем 1	20	4	2	14	20	2	2	16
Змістовий модуль 2								
Тема 5. Суб'єкти трудового права.	3	1		2	3	1		2
Тема 6. Правовідносини у сфері праці.	4		1	3	4			4
Тема 7. Правове регулювання зайнятості і працевлаштування.	4	1		3	4	1		3
Тема 8. Колективні договори і угоди.	4	1		3	4			4
Тема 9. Захист трудових прав. Індивідуальні і колективні трудові спори.	5	1	1	3	5			5
Разом за змістовим модулем 2	20	4	2	14	20	2		18
Змістовий модуль 3								
Тема 10. Трудовий договір. Поняття, сторони, зміст.	4	1	1	2	4	1		3
Тема 11. Види трудового договору.	4	1		3	4		1	3
Тема 12. Укладення трудового договору.	4	1	1	2	4			4
Тема 13. Зміна трудового договору. Припинення трудового договору.	4	1		3	4	1		3
Тема 14. Робочий час .	5	1	1	3	5		1	4
Тема 15. Час відпочинку.	5	1	1	3	5			5
Разом за змістовим модулем 3	26	6	4	16	26	2	2	22
Змістовий модуль 4								
Тема 16. Правове регулювання оплати праці.	4	1	1	2	4	1		3
Тема 17. Гарантії і компенсації.	3	1		2	3			3
Тема 18. Дисципліна праці.	3	1		2	3			3
Тема 19. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору.	3	1		2	3			3
Тема 20. Правове регулювання охорони праці.	3	1		2	3	1		2
Тема 21. Правове регулювання праці окремих суб'єктів трудового права.	4	1		3	4			4
Тема 22. Контроль та нагляд за додержанням законодавства про працю.	4		1	3	4			4
Разом за змістовим модулем 4	24	6	2	16	24	2		22
Усього годин	90	20	10	60	90	8	4	78

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1		
1.	Тема 1. Трудове право як галузь права України.	1
2.	Тема 2. Принципи трудового права.	
3.	Тема 3. Джерела трудового права.	1
4.	Тема 4. Міжнародно-правове регулювання праці.	
Змістовий модуль 2		
5.	Тема 5. Суб'єкти трудового права.	
6.	Тема 6. Правовідносини у сфері праці.	1
7.	Тема 7. Правове регулювання зайнятості і працевлаштування.	
8.	Тема 8. Колективні договори і угоди.	
9.	Тема 9. Захист трудових прав. Індивідуальні і колективні трудові спори.	1
Змістовий модуль 3		
10.	Тема 10. Трудовий договір. Поняття, сторони, зміст.	1
11.	Тема 11. Види трудового договору.	
12.	Тема 12. Укладення трудового договору.	1
13.	Тема 13. Зміна трудового договору. Припинення трудового договору.	
14.	Тема 14. Робочий час .	1
15.	Тема 15. Час відпочинку.	1
Змістовий модуль 4		
16.	Тема 16. Правове регулювання оплати праці.	1
17.	Тема 17. Гарантії і компенсації.	
18.	Тема 18. Дисципліна праці.	
19.	Тема 19. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору.	
20.	Тема 20. Правове регулювання охорони праці.	
21.	Тема 21. Правове регулювання праці окремих суб'єктів трудового права.	
22.	Тема 22. Контроль та нагляд за додержанням законодавства про працю.	1
Разом		10

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1		
1.	Тема 1. Трудове право як галузь права України.	3
2.	Тема 2. Принципи трудового права.	3
3.	Тема 3. Джерела трудового права.	3
4.	Тема 4. Міжнародно-правове регулювання праці.	5
Змістовий модуль 2		
5.	Тема 5. Суб'єкти трудового права.	2
6.	Тема 6. Правовідносини у сфері праці.	3
7.	Тема 7. Правове регулювання зайнятості і працевлаштування.	3
8.	Тема 8. Колективні договори і угоди.	3
9.	Тема 9. Захист трудових прав. Індивідуальні і колективні трудові спори.	3
Змістовий модуль 3		
10.	Тема 10. Трудовий договір. Поняття, сторони, зміст.	3
11.	Тема 11. Види трудового договору.	3
12.	Тема 12. Укладення трудового договору.	4
13.	Тема 13. Зміна трудового договору. Припинення трудового договору.	3
14.	Тема 14. Робочий час .	4
15.	Тема 15. Час відпочинку.	5
Змістовий модуль 4		
16.	Тема 16. Правове регулювання оплати праці.	2
17.	Тема 17. Гарантії і компенсації.	2
18.	Тема 18. Дисципліна праці.	2
19.	Тема 19. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору.	2
20.	Тема 20. Правове регулювання охорони праці.	2
21.	Тема 21. Правове регулювання праці окремих суб'єктів трудового права.	3
22.	Тема 22. Контроль та нагляд за додержанням законодавства про працю.	3
Разом		60

8. Індивідуальні завдання

Підготовка рефератів

Однією з форм індивідуальних завдань є навчальний та науковий реферат (доповідей). Реферат повинен бути оформлений в рукописному або друкованому вигляді. Реферат має складатися з наступних частин: план, вступ, основна частина, висновки, використана література (не менше 3-4 джерел). Обсяг роботи 10-15 сторінок. Вимоги до оформлення: формат паперу – А4, орієнтація сторінки – книжкова, ліве поле – 2,5 см, праве, верхнє та нижнє поля – 1,5 см (шрифт – Times New Roman, розмір – 14 пунктів, міжрядковий інтервал – одинарний, інтервал шрифту – звичайний, відступ абзацу – 1 см).

1. Трудове право як галузь права України.
2. Принципи трудового права.
3. Джерела трудового права.
4. Міжнародно-правове регулювання праці.

5. Суб'єкти трудового права.
6. Правовідносини у сфері праці.
7. Правове регулювання зайнятості і працевлаштування.
8. Колективні договори і угоди.
9. Захист трудових прав. Індивідуальні і колективні трудові спори.
10. Трудовий договір. Поняття, сторони, зміст.
11. Види трудового договору.
12. Укладення трудового договору.
13. Зміна трудового договору. Припинення трудового договору.
14. Правове регулювання оплати праці.
15. Гарантії і компенсації.
16. Дисципліна праці.
17. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору.
18. Правове регулювання охорони праці.
19. Правове регулювання праці окремих суб'єктів трудового права.
20. Контроль та нагляд за додержанням законодавства про працю.

9. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Трудове право» застосовуються такі методи навчання:

- лекції, в тому числі й проблемні з попередньою роздачею лекційних матеріалів студентам;
- практичні заняття;
- самостійне опрацювання законів, законів та підзаконних нормативно-правових актів;
- вирішення практичних ситуацій;
- розв'язування тестів.

10. Методи контролю

При вивченні здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни «Трудове право» застосовуються такі методи контролю:

- поточне (усне) опитування, дискусійне обговорення проблем на практичних заняттях;
- складання опорного конспекту теми;
- побудова структурно-логічної схеми теми, окремого питання;
- контроль самостійної роботи;
- тестування;
- підсумковий контроль (залік).

11. Розподіл балів, які отримують студенти (залік)

Поточне тестування та самостійна робота																				Підсумковий контроль	Сума			
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					Змістовий модуль № 3					Змістовий модуль № 4									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22			
2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	40	100

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно	зараховано
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре	
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	задовільно	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабе їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	незадовільно з можливістю повторного складання	
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій.
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.
3. Нормативні документи МОН України.
4. Мультимедійні матеріали.

14. Рекомендована література

Основна

1. Конституція України : від 28 черв. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30 , 23 лип. — Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р. // Офіційний вісник України. — 2003. №11.Ст.461.
3. Кодекс законів про працю України : затв. Законом УРСР від 10 груд. 1971 р. № 322-VIII // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1971. — Дод. до № 50. — Ст. 375.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення : від 7 груд. 1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1984. — Дод. № 51. — Ст. 1122.
5. Про зайнятість населення : Закон України від 05 липня 2012 р. № 5067-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2012. — № 6. — Ст. 578.
6. Про охорону праці : Закон України від 14 жовтня 1992 р. № 2694-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 49. — Ст. 668.
7. Про оплату праці : Закон України від 24 березня 1995 р. № 108/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 17. — Ст.121.
8. Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати : Закон України від 19 жовтня 2000 р. № 2050-III // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 49. — Ст. 422.
9. Про відпустки : Закон України від 15 листопада 1996 р. № 504/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 2. — Ст. 4.
10. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15 вересня 1999 р. № 1045 // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 45. - Ст.397.
11. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності : Закон України від 22 червня 2012 р. № 5026-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2012. — № 34. — Ст. 721.
12. Про колективні договори і угоди : Закон України від 01 липня 1993 р. № 3356-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 36. — Ст.361.
13. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03 березня 1998 р. № 137/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 34. — Ст.227.
14. Дмитренко Ю.П. Трудове право України : Підручник / Ю.П.Дмитренко. — К. : Юрінком Інтер, 2009. — 624 с.
15. Мельничук О.А., Мельничук О.Ф. Трудове право України: навч. посібник.— Вінниця : Едельвейс і К, 2009. — 328 с.
16. Ротань В. Г., Зуб І. В., Сонін О. Є. Науково-практичний коментар законодавства України про працю / 14-те вид., допов. та переробл. — К., Алерта ; ЦУЛ, 2011. — 672 с.
17. Пилипенко П. Д., Козак З. Я., Лещух Д. Р., Парпан Т. В. Трудове право України.

Практикум : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка / Пилип Данилович Пилипенко (ред.). — К. : Ін Юре, 2008. — 337 с.

18. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник. — 4-те вид., стер. — К.: Вікар, 2008. — 725 с.

Додаткова

1. Басай О.В. До питання про легальне визначення підходящої роботи у законодавстві про зайнятість // Наше право. — 2004. — №4. — С. 68-71.
2. Гаврилюк О. Сучасне втілення принципів трудового права // Право України. — 2001. — №9. — С. 56-58.
3. Гетьманцева Н.Д. Правова характеристика роботодавця як суб'єкта трудових відносин // Наук. вісн. Чернівецького ун-ту. — Вип. 273. Правознавство. — Чернівці: Рута, 2005. — С. 46-49.
4. Гончарова Г.С. Повноваження трудових колективів на сучасному етапі // Матеріали наук. конф. "Конституція України - основа модернізації держави та суспільства", 21-22 червня 2001 р., Харків. — Х.: Право, 2001. — С. 193-196.
5. Гоц О. Підстави виникнення трудових правовідносин з професорсько-викладацьким складом вузів: їх особливості // Право України. — 2002. — №2. — С. 64.
6. Дубей В. Заборона дискримінації у сфері праці: теоретичні питання і нормативне забезпечення // Право України. — 2005. — №11. — С. 33-35.
7. Кондратьєв Р., Гернего О. Принципи права та їх роль у регулюванні суспільних відносин // Право України. — 2000. — №2. — С. 43.
8. Костюк В. Трудова правосуб'єктність як основна правова властивість суб'єктів трудового права // Підприємництво, госп-во і право. — 2005. — №8. — С. 35-39.
9. Лагутіна І.В. Форми захисту трудових прав працівників: Монографія. — Одеса: Фенікс, 2008. — 160 с.
10. Лазор В.В. Трудовий колектив як суб'єкт трудового права і сторона трудових спорів // Право України. — 2003. — №10. — С. 100-103.
11. Лукаш С.С. Принцип оптимального поєднання централізованого і локального правового регулювання трудових відносин // Держава і право: Юрид. і політ. науки. — Вип. 38 // 36. наук. пр. — К.: Ін-т держави і права НАН України, 2007. — С. 361-366.
12. Мазурок П. Конкурентоспроможність і проблеми зайнятості молоді // Підприємництво, госп-во і право. — 2002. — №3. — С. 111-113.
13. Маркіна Т. Юридичні умови визнання громадянина безробітним // Право України. — 2000. — №6. — С. 44 - 46.
14. Маркіна Т.Г. Право громадян на занятість і форми його реалізації в умовах становлення ринкової економіки: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. — Х., 2000. — 18 с.
15. Нікіфоров В.Ю. Профспілки як суб'єкт трудового права // Вісн. Нац. ун-ту внутр. справ. — Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2004. — Вип. 27. — С. 368-373.
16. Панцир С., Асланян Г. Політика зайнятості Європейського союзу: перспективи для України // Часопис Парламент. — 2004. — №3. — С. 25-33.
17. Паньков Д.А. Поняття та система принципів трудового права України // Актуальні проблеми держави і права: 36. наук. пр. Вип.22. — Одеса: Юрид. літ., 2004. — С. 786-791.

18. Паньков Д.А. Принципи правового регулювання індивідуальних трудових відносин // Актуальні проблеми політики: 36. наук, праць. — Вип. 24. — Одеса, 2004. — С. 180-187.
19. Паньков Д.А. Принципи правового регулювання колективних трудових відносин: Автореф. ... канд. юрид. наук. — Одеса, 2007.— 20 с.
20. Попов С.В. Зайнятість та ринок праці в умовах ринкової економіки. — Сімферополь: Б.в., 2008. — 328 с.
21. Попович Є.М. Органи нагляду і контролю за дотриманням законодавства про працю // Національний університет внутрішніх справ Вісник Національного університету внутрішніх справ. Вип. 23. — Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2003. — С. 254-259.
22. Процевський В. Виникнення трудових правовідносин з державними службовцями // Право України. — 2001. — №11. — С. 75.
23. Серета О. Обов'язки роботодавця та правові наслідки їх невиконання // Право України. — 2002. — №9.
24. Слюсар А.М. Правовий статус суб'єктів трудового права України: теоретико-правовий аспект: Монографія. — Х.: Вид-во ПП "ФІНН", 2011. — 336 с.
25. Соловійова Л. Роботодавець: термінологічні і правові аспекти // Право України. — 2002. — №3.
26. Старчук О.В. Проблема становлення системи принципів трудового права України // Вісник Запорізького національного університету. Юрид. науки. — 2006. — №2.— Запоріжжя: ЗНУ, 2006. — С. 117-123.
27. Сташків Б.І. Правове регулювання праці інвалідів // Предпринимательство, хозяйство и право. — 2000. — №6. — С. 50-53.
28. Українець С. Правові особливості становлення роботодавця в Україні // Україна: аспекти праці. — 2001. — №1. — С. 27-30.
29. Хуторян Н.М. Проблеми визначення "роботодавець" за законодавством України // Держава і право. Юрид. і політ. науки. — К: Ін-т держави і права НАН України, 2006. — Вип. 31. — С 207-215.
30. Чанишева Г.І. Колективні відносини у сфері праці: теоретико-правовий аспект. — Одеса: Юридична література, 2001. — 328 с.
31. Шамшина І.І. Суб'єкти трудового права: правове регулювання в умовах ринкових відносин: Монографія. — Луганськ: Вид-во "Література", 2010. — 448 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>
2. Веб-портал органів виконавчої влади України www.kmu.gov.ua
3. Сайт Центру політико-правових реформ www.pravo.org.ua
4. Офіційне інтернет-представництво Президента України www.president.gov.ua
5. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Сайт Національної парламентської бібліотеки України <http://nplu.org/>
8. Сайт Державної науково-технічної бібліотеки України <http://www.gntb.gov.ua/ua/>